

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΧ4505	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	8 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΘΑΝΑΤΟΣ ΚΑΙ ΔΙΕΡΓΑΣΙΕΣ ΠΕΝΘΟΥΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις του διδάσκοντα. Παρουσιάσεις των φοιτητών/τριών. Ατομική δραστηριότητα: αναζήτηση, μελέτη και σχολιασμός άρθρων. Ομαδική εργασία.	3	6	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Ανάπτυξης δεξιοτήτων (σεμινάριο)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	α) Μεθοδολογία της έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες, β) Ψυχολογία και Υγεία (Ψ3601)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/view.php?id=		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Στο παρόν σεμινάριο οι φοιτητές και φοιτήτριες θα ασχοληθούν με τις θεωρητικές προσεγγίσεις για την πορεία προς τον θάνατο και τις ψυχοκοινωνικές διεργασίες του πένθους. Το μάθημα έχει ως αφετηρία βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις του πεδίου της Ψυχολογίας Υγείας και των Θεωριών Προσωπικότητας, τις οποίες διδάχτηκαν οι φοιτητές και οι φοιτήτριες στα πλαίσια των αντίστοιχων μαθημάτων υποβάθρου, καθώς και σε ορισμένα επιλεγόμενα μαθήματα (πχ., Ψυχολογία Υγείας: Κλινικές Εφαρμογές – Ψ3604). Εστιάζει και εμβαθύνει σε εκείνα τα πεδία μελέτης της Ψυχολογίας Υγείας που αφορούν στις αντιδράσεις ατόμων και οικείων στην πορεία προς τον θάνατο, στις ατομικές και κοινωνικές αναπαραστάσεις του θανάτου και του θρήνου/πένθους, στις αντίστοιχες ψυχολογικές θεωρίες και στη χρήση των παραπάνω για την ανακούφιση των θνησκόντων και των πενθούντων.

Κατά τη διάρκεια των συναντήσεων οι φοιτητές/τριες αναμένεται:

- Να εξοικειωθούν με τη βασική και τη σύγχρονη βιβλιογραφία που αφορά στο θάνατο, το πένθος, και τις αντίστοιχες ψυχολογικές θεωρίες.
- Να κάνουν την αντίστοιχη βιβλιογραφική έρευνα χρησιμοποιώντας τις βάσεις δεδομένων και να κάνουν σύνθεση της σχετικής βιβλιογραφίας.
- Να αναλύσουν κριτικά, συνοψίσουν και παρουσιάσουν πρωτότυπα ερευνητικά άρθρα.
- Να προβληματιστούν γύρω από τις ηθικές προεκτάσεις και τις πρακτικές εφαρμογές των ερευνών που θα παρουσιαστούν στη διάρκεια του σεμιναρίου.
- Να αποκτήσουν γνώσεις σχετικά με την εφαρμογή των αντίστοιχων θεωριών και εμπειρικών δεδομένων στην ανακούφιση θνησκόντων και πενθούντων.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
 Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Ομαδική εργασία
 Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
 Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
 Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
 Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
 Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Ομαδική εργασία.
- Αυτόνομη εργασία.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το περιεχόμενο του μαθήματος συνδέεται με τους 5 βασικούς άξονες του προγράμματος σπουδών: Επιστημονικές βάσεις [1], Επιστημονική έρευνα και Κριτική Σκέψη [2], Ηθική και κοινωνική ευθύνη [3], Ικανότητα Επικοινωνίας [4], Βασική προετοιμασία για αποφάσεις καριέρας και επαγγελματικής αποκατάστασης [5].

Σε κάθε ενότητα και κάθε εβδομάδα, από την 3^η και μετά, οι φοιτητές/τριες θα παρουσιάζουν άρθρα σχετικά με το αντίστοιχο θέμα, θα γίνεται συζήτηση για αυτό, και βιωματικές ασκήσεις όπου είναι κατάλληλο.

Εβδομάδα 1^η: Περιγραφή Σεμιναρίου και μαθησιακών στόχων και διαδικασιών. Γενική εισαγωγή. [1, 5]

Εβδομάδα 2^η: Τι είναι απώλεια - πένθος – θρήνος. Ιστορική αναδρομή. Πολιτισμικές αντιλήψεις και τελετουργίες. [1, 2, 5]

Εβδομάδα 3^η: Ψυχολογικές και κοινωνικές διεργασίες. [2, 3, 4]

Εβδομάδα 4^η: Ανάπτυξη θεωριών του πένθους (κλασικές "έργων" ή "σταδίων", και σύγχρονες, π.χ., "ανακατασκευής νοήματος"). 'Τύποι' πένθους και θρήνου. [2, 3, 4]

Εβδομάδα 5^η: Μέσα κοινωνικής δικτύωσης και δημόσια έκφραση του πένθους. Η αναπαράσταση του θανάτου και του πένθους στην τέχνη. [2, 3, 4]

Εβδομάδα 6^η: Ψυχική ανθεκτικότητα και απώλεια. Δυσλειτουργικό και παθολογικό πένθος. Επιπτώσεις στην υγεία. [2, 3, 4]

Εβδομάδα 7^η: Το πένθος στην παιδική και εφηβική ηλικία. [2, 3, 4]

Εβδομάδα 8^η: Διαχείριση απώλειας στην ενήλικη ζωή - απώλεια συντρόφου, παιδιού. [2, 3, 4]

Εβδομάδα 9^η: Διαχείριση μη τυπικών απωλειών στην ενήλικη ζωή (π.χ., περιγεννητικό πένθος, διάγνωση ασθένειας τελικού σταδίου, ξαφνική απώλεια, απώλεια λειτουργικότητας, απώλεια εργασίας ή/και στέγης) [2, 3, 4]

Εβδομάδα 10^η: Διαχείριση απώλειας στους ηλικιωμένους (συνταξιοδότηση, απώλεια σωματικής και κοινωνικής λειτουργικότητας, μοναξιά, απώλεια συντρόφου ή ενήλικου παιδιού). [2, 3, 4]

Εβδομάδα 11^η: Τεχνικές διαχείρισης απώλειας στους πενθούντες. [2, 3, 4]
Εβδομάδα 12^η: Τεχνικές διαχείρισης απώλειας στους πενθούντες. Παρηγορητική φροντίδα. [2, 3, 4]
Εβδομάδα 13^η: Δεοντολογία και ηθικά διλήμματα. Πώς επηρεάζουν οι τεχνολογικές εξελίξεις τον θάνατο και το πένθος (π.χ., ψηφιακή κληρονομιά). [2, 3, 4, 5]

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	Πρόσωπο με πρόσωπο																				
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	Χρήση Τ.Π.Ε στη διδασκαλία. Χρήση βάσεων δεδομένων (π.χ., Scopus). Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας elearn.																				
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="683 703 963 770">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="963 703 1211 770">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (ώρες)</th> <th data-bbox="1211 703 1353 770">ECTS</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="683 770 963 898">Παραδόσεις Μαθήματος</td> <td data-bbox="963 770 1211 898">39 ώρες (13 συναντήσεις x 3 ώρες)</td> <td data-bbox="1211 770 1353 898">1,56</td> </tr> <tr> <td data-bbox="683 898 963 994">Ατομικές Εβδομαδιαίες δραστηριότητες</td> <td data-bbox="963 898 1211 994">45 ώρες</td> <td data-bbox="1211 898 1353 994">1,80</td> </tr> <tr> <td data-bbox="683 994 963 1090">Συνεργασία με συμφοιτητές/τριες, ομαδική παρουσίαση</td> <td data-bbox="963 994 1211 1090">36 ώρες</td> <td data-bbox="1211 994 1353 1090">1,44</td> </tr> <tr> <td data-bbox="683 1090 963 1158">Αυτοτελής μελέτη και τελική εργασία</td> <td data-bbox="963 1090 1211 1158">25 ώρες</td> <td data-bbox="1211 1090 1353 1158">1,00</td> </tr> <tr> <td data-bbox="683 1158 963 1196">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="963 1158 1211 1196">145 ώρες</td> <td data-bbox="1211 1158 1353 1196">6</td> </tr> </tbody> </table>			Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (ώρες)	ECTS	Παραδόσεις Μαθήματος	39 ώρες (13 συναντήσεις x 3 ώρες)	1,56	Ατομικές Εβδομαδιαίες δραστηριότητες	45 ώρες	1,80	Συνεργασία με συμφοιτητές/τριες, ομαδική παρουσίαση	36 ώρες	1,44	Αυτοτελής μελέτη και τελική εργασία	25 ώρες	1,00	Σύνολο Μαθήματος	145 ώρες	6
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (ώρες)	ECTS																			
Παραδόσεις Μαθήματος	39 ώρες (13 συναντήσεις x 3 ώρες)	1,56																			
Ατομικές Εβδομαδιαίες δραστηριότητες	45 ώρες	1,80																			
Συνεργασία με συμφοιτητές/τριες, ομαδική παρουσίαση	36 ώρες	1,44																			
Αυτοτελής μελέτη και τελική εργασία	25 ώρες	1,00																			
Σύνολο Μαθήματος	145 ώρες	6																			
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	Βιβλιογραφική ανασκόπηση και ομαδική τελική γραπτή εργασία (50%) Εβδομαδιαία ανάλυση και σχολιασμός άρθρων (25%) Παρουσίαση εργασίας εντός μαθήματος (25%)																				

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

McCoyd, J. L. M., Koller, J. M., & Walter, C. A. (2021). *Grief and loss across the lifespan: A biopsychosocial perspective* (3rd ed.). Springer Publishing Company. <https://doi.org/10.1891/9780826149640>
 Neimeyer, R. A. (Ed.). (2016). *Techniques of grief therapy: Assessment and intervention*. Routledge/Taylor & Francis Group.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Death Studies

Health Psychology

Journal of Loss and Trauma

Palliative & Supportive Care

Journal of Death and Dying